

ระเบียบสำนักงานกลางชั่งตวงวัด
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาวของ
ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาว
พ.ศ. ๒๕๕๐

เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาวสามารถ
ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาวได้อย่างเหมาะสมและมีระบบ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๕) และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ
มาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และ
มาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย อธิบดีกรมการค้าภายใน จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานกลางชั่งตวงวัด ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาวของผู้รับใบอนุญาตเป็น
ผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาว พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เครื่องวัดความยาว” หมายความว่า เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะม้วนกลับ
อัตโนมัติ เครื่องวัดความยาวชนิดบรรทัดตรง เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบที่ทำด้วยใยแก้วสังเคราะห์
และเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะ

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมการค้าภายในเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การตรวจสอบลักษณะเครื่องวัดความยาว ขึ้นตามมาตรา
และช่องขึ้นตามมาตรา

ข้อ ๕ การตรวจสอบลักษณะเครื่องวัดความยาวให้ตรวจสอบเกี่ยวกับเครื่องหมายเฉพาะตัว
ชื่อหรือเครื่องหมายการค้า รุ่น เลขลำดับประจำเครื่อง พิกัดกำลัง ขึ้นตามมาตรา ช่องขึ้นตามมาตรา
ขึ้นตามมาตราเพื่อ ทุกเครื่อง หากไม่ครบถ้วนห้ามมิให้ดำเนินการตรวจสอบในขั้นตอนต่อไป

กรณีที่เครื่องวัดความยาวแสดงทั้งมาตราเมตริกและมาตราวัดหน่วยอื่นต้องมีข้อความ
“ใช้วัดซื้อขายเฉพาะมาตราเมตริกเท่านั้น”

ข้อ ๖ การตรวจสอบลักษณะชิ้นหมายเลขและช่องชิ้นหมายเลข ของเครื่องวัดความยาวให้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

(๑) เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบที่ทำด้วยใยแก้วสังเคราะห์ ให้สุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบ จำนวน ๕ เครื่องของจำนวน ๑๐,๐๐๐ เครื่องของทุกๆ พิกัดกำลังรวมกัน หากการตรวจสอบเครื่องวัดความยาวชนิดดังกล่าวไม่ครบจำนวน ๑๐,๐๐๐ เครื่อง ให้ถือว่าเป็น ๑๐,๐๐๐ เครื่อง

(๒) เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะม้วนกลับอัตโนมัติหรือเครื่องวัดความยาวชนิดบรรทัดตรงหรือเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะ ให้สุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบจำนวน ๕ เครื่องของจำนวน ๑๐,๐๐๐ เครื่อง ของแต่ละพิกัดกำลังของแต่ละชนิด หากการตรวจสอบเครื่องวัดความยาวชนิดดังกล่าวแต่ละพิกัดกำลังไม่ครบจำนวน ๑๐,๐๐๐ เครื่อง ให้ถือว่าเป็น ๑๐,๐๐๐ เครื่อง

ข้อ ๗ การตรวจสอบความกว้างของชิ้นหมายเลขให้ตรวจสอบเครื่องวัดความยาวที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง ตามข้อ ๖ (๑) หรือข้อ ๖ (๒) แล้วแต่กรณี โดยวัดความกว้างของชิ้นหมายเลขที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ความกว้างของชิ้นหมายเลขต้องไม่กว้างกว่ากึ่งหนึ่งของช่องชิ้นหมายเลขเล็กน้อย และไม่เกิน ๐.๑๕ มิลลิเมตร ถ้าช่องชิ้นหมายเลขกว้างมากกว่า ๒ เซนติเมตร ความกว้างของชิ้นหมายเลข ต้องไม่มากกว่า ๒ มิลลิเมตรให้ถือว่าเป็นการตรวจสอบ

การตรวจสอบความกว้างของชิ้นหมายเลขตามวรรคหนึ่ง หากเครื่องวัดความยาวเครื่องใดเครื่องหนึ่งไม่ผ่านการตรวจสอบให้ทำการตรวจสอบความกว้างของชิ้นหมายเลขของเครื่องวัดความยาวทุกเครื่องตามข้อ ๖

ข้อ ๘ การตรวจสอบความกว้างของช่องชิ้นหมายเลขให้ตรวจสอบเครื่องวัดความยาวที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง ตามข้อ ๖ (๑) หรือข้อ ๖ (๒) แล้วแต่กรณี โดยวัดความกว้างของช่องชิ้นหมายเลขที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งให้กระทำโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

(๑) วัดความกว้างระหว่างขอบด้านขวาของชิ้นหมายเลขที่อยู่ติดกัน หรือ

(๒) วัดความกว้างระหว่างกึ่งกลางชิ้นหมายเลขที่อยู่ติดกัน หรือ

(๓) วัดความกว้างระหว่างขอบด้านซ้ายของชิ้นหมายเลขที่อยู่ติดกัน

การตรวจสอบความกว้างของช่องชิ้นหมายเลขตามวรรคหนึ่ง ความกว้างของช่องชิ้นหมายเลขที่วัดได้ต้องมีความกว้างไม่เกินอัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดตามที่กำหนดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการตรวจสอบ

(๑) อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดของช่องชิ้นหมายเลขสำหรับเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะม้วนกลับอัตโนมัติ เครื่องวัดความยาวชนิดบรรทัดตรง เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะให้มีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยตามตาราง ดังต่อไปนี้

ช่องชิ้นหมายเลข	อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาด
ไม่เกิน ๑ มิลลิเมตร	๐.๒ มิลลิเมตร
มากกว่า ๑ มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน ๑ เซนติเมตร	๐.๔ มิลลิเมตร
มากกว่า ๑ เซนติเมตร	๐.๕ มิลลิเมตร

(๒) อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาดของช่องขึ้นหมายเลขสำหรับเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบที่ทำด้วยใยแก้วสังเคราะห์ให้มีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยตามตาราง ดังต่อไปนี้

ช่องขึ้นหมายเลข	อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาด
ไม่เกิน ๑ มิลลิเมตร	๐.๓ มิลลิเมตร
มากกว่า ๑ มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน ๑ เซนติเมตร	๐.๖ มิลลิเมตร
มากกว่า ๑ เซนติเมตร	๑.๐ มิลลิเมตร

หากเครื่องวัดความยาวเครื่องใดเครื่องหนึ่งไม่ผ่านการตรวจสอบให้ทำการตรวจสอบความกว้างของช่องขึ้นหมายเลขของเครื่องวัดความยาวทุกเครื่องตามข้อ ๖

ข้อ ๕ การตรวจสอบความกว้างของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันให้ตรวจสอบเครื่องวัดความยาวที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง ตามข้อ ๖ (๑) หรือข้อ ๖ (๒) แล้วแต่กรณี โดยวัดความกว้างของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งให้กระทำโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

(๑) วัดความกว้างระหว่างขอบด้านขวาของช่องขึ้นหมายเลขที่อยู่ติดกันจำนวนสองช่องขึ้นหมายเลขที่อยู่ติดกัน หรือ

(๒) วัดความกว้างระหว่างกึ่งกลางช่องขึ้นหมายเลขของช่องขึ้นหมายเลขที่อยู่ติดกันจำนวนสองช่องขึ้นหมายเลขที่อยู่ติดกัน หรือ

(๓) วัดความกว้างระหว่างขอบด้านซ้ายของช่องขึ้นหมายเลขที่อยู่ติดกันจำนวนสองช่องขึ้นหมายเลขที่อยู่ติดกัน

การตรวจสอบความกว้างของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันตามวรรคหนึ่ง ความกว้างของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันที่วัดได้ ต้องมีความกว้างแตกต่างกันไม่เกินอัตราเพื่อเหลือเผื่อขาดตามที่กำหนดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าผ่านการตรวจสอบ

(๑) อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาดของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันสำหรับเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะม้วนกลับอัตโนมัติ เครื่องวัดความยาวชนิดบรรทัดตรง เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะให้มีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยตามข้อ ๘ วรรคสอง (๑)

(๒) อัตราเพื่อเหลือเผื่อขาดของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันสำหรับเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบที่ทำด้วยใยแก้วสังเคราะห์ให้มีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยตามข้อ ๘ วรรคสอง (๒)

หากเครื่องวัดความยาวเครื่องใดเครื่องหนึ่งไม่ผ่านการตรวจสอบให้ทำการตรวจสอบความกว้างของช่องขึ้นหมายเลขสองช่องที่อยู่ติดกันของเครื่องวัดความยาวทุกเครื่องตามข้อ ๖

ข้อ ๑๐ การตรวจสอบความกว้างของช่องขึ้นหยาตามตราข้อ ๘ และข้อ ๙ ให้ตรวจสอบทุกระยะความยาวของเครื่องวัดความยาว ดังต่อไปนี้

- (๑) ระยะระหว่าง ๐ ถึง ๕๐ เซนติเมตร
- (๒) ระยะระหว่าง ๕๐ เซนติเมตร ถึง ๑๐๐ เซนติเมตร
- (๓) ระยะระหว่าง ๕๐ เซนติเมตร ก่อนถึงกึ่งหนึ่งของพิคคาลัง
- (๔) ระยะระหว่าง ๕๐ เซนติเมตร ก่อนถึงพิคคาลัง

หมวด ๒

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องวัดความยาว

ข้อ ๑๑ การตรวจสอบระยะระหว่างขึ้นหยาตามตราสองขึ้นหยาตามตราที่ไม่ติดกัน และระหว่างขึ้นหยาตามตราศูนย์ถึงขึ้นหยาตามตราสูงสุด ให้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามข้อ ๖ โดยอนุโลม

การตรวจสอบเครื่องวัดความยาวที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างในวรรคหนึ่ง ให้วัดระยะของเครื่องวัดความยาวจากขึ้นหยาตามตราศูนย์ถึงตำแหน่งร้อยละ ๓๐ ของพิคคาลัง จากขึ้นหยาตามตราศูนย์ถึงตำแหน่งร้อยละ ๗๐ ของพิคคาลัง และจากขึ้นหยาตามตราศูนย์ถึงตำแหน่งพิคคาลัง ในกรณีที่ระยะที่ได้ไม่เป็นเลขจำนวนเต็มให้ปัดขึ้นเป็นค่าของเลขจำนวนเต็มของหน่วยเมตร

ความเที่ยงของเครื่องวัดความยาวที่ตรวจสอบเมื่อเทียบกับแบบมาตรฐานความคลาดเคลื่อนต้องไม่เกินอัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดที่กำหนดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าผ่านการตรวจสอบ

(๑) อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดของการตรวจสอบระยะระหว่างขึ้นหยาตามตราสองขึ้นหยาตามตราที่ไม่ติดกัน และระหว่างขึ้นหยาตามตราศูนย์ถึงขึ้นหยาตามตราสูงสุด สำหรับเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะม้วนกลับอัตโนมัติ เครื่องวัดความยาวชนิดบรรทัดตรง เครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบโลหะให้มีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยได้ไม่เกินกว่าค่าที่ได้จากการคำนวณตามสูตร $0.๓ + 0.๒ L$ มิลลิเมตร เมื่อ L เท่ากับค่าความยาวระหว่างขึ้นหยาตามตรา โดยมีค่าเป็นเลขจำนวนเต็มของหน่วยเมตร ในกรณีที่ไม่เป็นเลขจำนวนเต็มให้ปัดขึ้นเป็นค่าของเลขจำนวนเต็ม

(๒) อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดของการตรวจสอบระยะระหว่างขึ้นหยาตามตราสองขึ้นหยาตามตราที่ไม่ติดกัน และระหว่างขึ้นหยาตามตราศูนย์ถึงขึ้นหยาตามตราสูงสุด สำหรับเครื่องวัดความยาวชนิดสายแถบที่ทำด้วยใยแก้วสังเคราะห์ให้มีทั้งฝ่ายมากและฝ่ายน้อยได้ไม่เกินค่าที่ได้จากการคำนวณตามสูตร $0.๖ + 0.๔ L$ มิลลิเมตร เมื่อ L เท่ากับค่าความยาวระหว่างขึ้นหยาตามตรา โดยมีค่าเป็นเลขจำนวนเต็มของหน่วยเมตร ในกรณีที่ไม่เป็นเลขจำนวนเต็มให้ปัดขึ้นเป็นค่าของเลขจำนวนเต็ม

หากเครื่องวัดความยาวเครื่องใดเครื่องหนึ่งไม่ผ่านการตรวจสอบให้ทำการตรวจสอบระยะระหว่างชั้นหมายเลขสองชั้นหมายเลขที่ไม่ติดกัน และระหว่างชั้นหมายเลขถึงชั้นหมายเลขสูงสุดของเครื่องวัดความยาวทุกเครื่อง

ข้อ ๑๒ การตรวจสอบระยะระหว่างชั้นหมายเลขถึงชั้นหมายเลขสูงสุดให้ทำการตรวจสอบเครื่องวัดความยาวทุกเครื่อง โดยวัดระยะระหว่างชั้นหมายเลขถึงชั้นหมายเลขสูงสุด

ความเที่ยงของเครื่องวัดความยาวที่ตรวจสอบได้เมื่อเทียบกับแบบมาตรฐานความคลาดเคลื่อนต้องไม่เกินอัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดตามข้อ ๑๑ วรรคสาม (๑) หรือข้อ ๑๑ วรรคสาม (๒) ให้ถือว่าผ่านการตรวจสอบ

หมวด ๓ การให้คำรับรอง

ข้อ ๑๓ ให้ประทับเครื่องหมายคำรับรองลงบนเครื่องวัดความยาวที่ผ่านการตรวจสอบลักษณะเครื่องวัดความยาว ชั้นหมายเลข และช่องชั้นหมายเลขตามหมวด ๑ และ การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องวัดความยาวตามหมวด ๒ โดยประทับเครื่องหมายคำรับรองไว้ที่ตำแหน่งขอบเริ่มศูนย์ของเครื่องวัดความยาว และออกหนังสือสำคัญแสดงการให้คำรับรองประจำเครื่องชั่งตวงวัด กรณีที่ใช้หนังสือสำคัญแสดงการให้คำรับรองประจำเครื่องชั่งตวงวัดแบบ ชว. ๑๐๘ ให้เรียงเลขลำดับจากน้อยไปมาก เช่นเดียวกับเลขลำดับประจำเครื่องชั่งตวงวัด

ข้อ ๑๔ เครื่องวัดความยาวเครื่องใดที่ไม่ผ่านการตรวจสอบให้ทำลายมิให้ใช้ได้อีกต่อไป แล้วแจ้งสำนักงานกลางหรือสำนักงานสาขาทราบ

ข้อ ๑๕ ให้รายงานผลการตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องวัดความยาวตามแบบ ชว. ตร. ๐๐๖ ทำระเบียบนี้ แล้วแจ้งสำนักงานกลางหรือสำนักงานสาขา พร้อมกับรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องชั่งตวงวัดตามระเบียบสำนักงานกลางชั่งตวงวัด ว่าด้วย การรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐

ศิริพล ยอดเมืองเจริญ
(นายศิริพล ยอดเมืองเจริญ)
อธิบดีกรมการค้าภายใน